SVENSKT NÄRINGSLIV

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Vår referens/dnr:
2026-203

Er referens/dnr:
KN2026/01597

2026-11-09

Remissvar

Promemorian Nationellt förbud mot PFAS i vissa konsumentprodukter

Svenskt Näringsliv företräder drygt 60 000 små, medelstora och stora företag. Dessa är organiserade i 49 bransch- och arbetsgivarförbund. Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att yttra sig över promemorian och vill med anledning därav anföra följande.

Svenskt Näringsliv avstyrker den övervägande delen av promemorians förslag.

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv delar ambitionen att minska utsläppen av PFAS och att fasa ut användningar där ämnena inte är nödvändiga och där fullgoda alternativ finns. PFAS är en betydande miljö- och hälsoutmaning som kräver effektiva och långsiktigt hållbara styrmedel.

Kemikaliereglering bör emellertid som huvudregel ske genom harmoniserad EU-lagstiftning, särskilt inom REACH. Nationella särregleringar är kostsamma och ineffektiva, vilket medför negativa konsekvenser för svenska företag på den EU-gemensamma marknaden. Om nationella förbud ska implementeras bör de vara välmotiverade och konsekvensutredda. Konsekvensanalys gällande uppfyllelse av målet med regleringen saknas i förslaget.

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise
Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00
svensktnaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

Svenskt Näringsliv avstyrker därför förslaget i dess nuvarande utformning. Regeringen bör istället prioritera arbetet för en snabb och väl avvägd PFAS-reglering på EU-nivå. Om ett nationellt förbud ändå införs måste det utformas så att rättssäkerhet, förutsebarhet, fungerande tillsyn och rimliga omställningsvillkor säkerställs.

EU-harmonisering och nationella undantag

Promemorian utgår från att en bred PFAS-begränsning bereds inom REACH och att den nationella regleringen ska upphöra när motsvarande EU-regler börjar tillämpas. Även en tillfällig svensk reglering innebär egna krav på produktkontroll, dokumentation och anpassning i leverantörsledet. Det riskerar att öka kostnaderna och osäkerheten för företag som verkar på flera marknader.

Svenskt Näringsliv har förståelse för behovet av att minska PFAS-utsläpp i närtid. Regeringen bör dock tydligare redovisa varför en nationell åtgärd behöver införas innan EU-processen är avslutad, hur överlappande krav ska undvikas och hur regleringen ska avvecklas utan nya omställningskostnader. Ett nationellt förbud begränsar möjligheten att föra in och tillhandahålla berörda produkter på den svenska marknaden och måste därför vara tydligt proportionerligt.

Konsekvensanalys och omställning

Regleringen måste vara evidensdriven, riskbaserad och praktiskt genomförbar. Promemorian utgår från att PFAS kan ersättas i berörda produktgrupper inom 18 månader, men konstaterar samtidigt att företag som ännu inte fasat ut PFAS kan behöva tidigarelägga substitutionsarbete eller avveckla produkter, med ökade kostnader som följd. Konsekvensanalysen bör därför fördjupas med utgångspunkt i svenska förhållanden. Den bör omfatta tillgången till fungerande alternativ, produktprestanda, kostnader för testning och certifiering, små och medelstora företags förutsättningar samt effekter för import, handel, återanvändning och återvinning. Regeringen måste också beakta risken för oönskad substitution och säkerställa att införandetiden ger företagen möjlighet att kartlägga produktinnehåll, inhämta leverantörsinformation och ställa om produktion och inköp.

Gränsvärden, konsumentbegrepp och produktkategorier

Det är positivt att promemorian utgår från gränsvärden som föreslås på EU-nivå. Samtidigt saknas en standardiserad analysmetod för gränsvärdet för totalt PFAS om 50 mg/kg. Förslaget innebär då att företag kan behöva visa att uppmätt fluor kommer från andra ämnen än PFAS. Detta riskerar att skapa betydande dokumentationskrav och rättsosäkerhet i komplexa leveranskedjor.

Regler bör inte implementeras innan det finns tillförlitliga och harmoniserade mätmetoder, tydlig vägledning om dokumentation och enhetliga förutsättningar för tillsyn. Sverige bör driva på för EU-gemensamma metoder och gränsvärden, snarare än nationella tolkningsmodeller som kan skapa ytterligare handelshinder.

Svenskt Näringsliv ifrågasätter att förbudets tillämpning ska avgöras av vem som köper eller tar emot varan. En konsument är en fysisk person som handlar utanför näringsverksamhet. Bedömningen av om en produkt tillhandahålls till konsumenter ska göras utifrån en helhetsbedömning av bland annat erbjudandets och verksamhetens utformning. Detta innebär svårbedömda gränsdragningar för försäljning, marknadsföring, distribution och tillsyn när samma vara säljs till både privatpersoner och juridiska personer, exempelvis företag och kommuner. Konsekvensen kan bli bristande enhetlighet i tillämpningen och ökad osäkerhet för berörda företag.

Även produktkategorierna behöver förtydligas. Promemorian nämner bland annat stekpannor, kastruller, bakformar, smörgåsgrillar och våffeljärn som köksredskap, medan förbudet avses träffa de delar som kommer i kontakt med livsmedel. Det bör framgå direkt av författning eller vägledning vilka produkter och komponenter som omfattas. Annars finns risk för olika bedömningar mellan företag och tillsynsmyndigheter.

Marknadskontroll

En nationell reglering måste följas av en trovärdig och likvärdig marknadskontroll. Seriösa svenska och europeiska företag får inte bära kostnader för anpassning och dokumentation medan produkter från tredjeland eller digitala handelsplattformar undgår

kontroll. Tillsynen bör därför utformas med särskild hänsyn till import, e-handel och konkurrensneutralitet.

Avslutande synpunkter

Svenskt Näringsliv delar målet om minskade PFAS-utsläpp men anser att den långsiktigt hållbara lösningen är en harmoniserad EU-reglering. Om regeringen ändå väljer att gå vidare med ett nationellt förbud behöver förslaget kompletteras med en fördjupad konsekvensanalys, fungerande mätmetoder, tydliga produktdefinitioner, realistiska förutsättningar för omställning och effektiv marknadskontroll.

Catharina Elmsäter-Svärd
vice vd Svenskt Näringsliv

Lina Hagström
Expert tillståndsfrågor och miljöjuridik